

PRANEŠIMAS SPAUDAI

2022 m. birželio 17 d.

Pirmoji išsami ataskaita patvirtina, kad bendromis pastangomis jūrų transporto sauga ES gerėja

Praėjus dviem dešimtmečiams po pražūtingų tanklaivių „Erika“ ir „Prestige“ avarijų, Europos laivybos saugos sistema padarė pažangą, tapdama viena iš patikimiausių pasaulyje. Taip teigiama Europos jūrų saugumo ataskaitoje (EMSAFE) – pirmą kartą išsamiai jūrų saugumą Europos sąjungoje apžvelgiančioje ataskaitoje.

Vienas iš pagrindinių ES saugos sistemos ramsčių – uosto valstybės kontrolė. Vykdam šią veiklą, inspektoriai ES uostuose kasmet atlieka virš 14 000 laivų patikrinimų. Juos papildo teisėkūros iniciatyvos, kaip antai, ES „RoPax“ ir greitaeigių laivų apžiūros tvarka, ir prievolė valstybėms narėms pranešti apie avarijas ir jas stebėti centralizuotai, kad jas būtų galima išanalizuoti ir parengti prevencinius veiksmus. Teisės aktais padedama įgyvendinti ir vykdyti Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) priimtas tarptautines konvencijas, dėmesį skiriant specifinei rizikai ir diegiant centralizuotą požiūrį jūrų saugumui stiprinti.

[Europos jūrų saugumo agentūros](#) (EMSA) ataskaitoje EMSAFE taip pat pabrėžiama Agentūros Europos Komisijai teikiamos pagalbos tikrinant, kaip įgyvendinami ES teisės aktai, svarba. Šioje srityje per pastaruosius du dešimtmečius EMSA Komisijos vardu apsilankė valstybėse narėse daugiau kaip 300 kartų, taip pat atliko daugiau kaip 300 patikrinimų ES pripažintose organizacijose, kurioms valstybės narės vis dažniau paveda vykdyti užduotis, susijusias su jų vėliavos valstybės įsipareigojimais.

Be to, siekiant padėti Komisijai įvertinti atitiktį Tarptautinei konvencijai dėl jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų, per tą patį laikotarpį atlikta daugiau kaip 70 patikrinimų trečiųjų šalių jūrų administracinėse įstaigose, švietimo ir mokymo institutuose.

Vien 2020 m. užregistruota per 680 000 įplaukimų į ES uostus. Todėl labai svarbu, kad valstybės narės keistųsi saugos informacija tokiose srityse kaip, gabenami pavojingieji kroviniai, laivų padėties nustatymo duomenys ir keleivių registracija. Todėl EMSA toliau plėtos ir tobulins keitimosi laivybos duomenimis ES mastu sistemą *SafeSeaNet*, teikdama pagalbos paslaugas, sudarydama paprastesnes sąlygas vykdyti prievolės pranešti ir padėdama priimti naujus ir peržiūrėtus ES teisės aktus. Šie pokyčiai sustiprina *SafeSeaNet*, kaip pagrindinės jūrų saugumo informacijos ES platformos, vaidmenį.

EMSAFE paskelbta laikotarpiu, kai su ES valstybių narių vėliava plaukiojantis laivynas auga lėčiau nei pasaulio laivynas (3,4 proc. augimas per pastaruosius penkerius metus, palyginti su 7 proc. pasaulio laivyno augimu). Nors su ES valstybės narės vėliava plaukiojančių laivų vidutinis amžius iš esmės panašus į pasaulio laivyno, kai kurių kategorijų laivai, įskaitant keleivinius laivus, kurių vidutinis amžius – 28 metai – sensta.

„Šiandien pasirodžiusi ataskaita liudija, kokios veiksmingos buvo ES pastangos siekiant užtikrinti jūrų saugumą, kad būtų išvengta avarių ir užtikrintas aukštas visoje Europos Sąjungoje suderintų saugumo taisyklių lygis. Tuo pačiu vienintelė avarija jūroje gali turėti katastrofiškų pasekmių žmonių gyvenimui ir jūros aplinkai, todėl būtina nuolat išlikti budriems ir tobulėti. Sveikinu šią naudingą iniciatyvą, kuria pristatoma tokia svarbi jūrų saugumo padėtis ir problemos, su kuriomis susiduriama“, – sako už transportą atsakinga ES Komisijos narė Adina Vălean.

Saugumas – visos jūrinės veiklos pagrindas. Be saugumo negali būti nei tvarumo, nei saugos, nei jūrų transporto sektoriaus ES pažangos. Todėl užtikrinti saugumą – svarbiausias EMSA veiklos tikslas, tiek dabar, tiek ateityje. Tačiau mūsų ataskaitoje aiškiai nurodoma, kad jūrų saugumą turime ir turėsime užtikrinti bendromis jėgomis. Tik dirbdami kartu – tarptautiniu, Europos, nacionaliniu, politiniu, pramonės ir suinteresuotųjų šalių lygmenimis – išsaugosime tvirtą sistemą, kurią sukūrėme per pastaruosius dvidešimt metų, ir toliau gebėsime įveikti būsimus iššūkius“, – sakė EMSA vykdomoji direktorė Maja Markovčić Kostelac.

Būsimos tendencijos

Kaip nurodoma ataskaitoje, jūrų saugumo srityje trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu ir toliau kils iššūkių, ne tik valdant dabartinį laivyną, bet ir tokiose srityse kaip, skaitmeninimas, besiformuojančios technologijos ir tvarumas.

- Sektoriaus pastangos pasiekti išmetamų teršalų tikslus pagal Europos žaliąjį kursą taip pat susijusios su jūrų saugumu, ypač atsižvelgiant į tai, kad naujų rūšių kuro (vandenilio, metanolio, amoniako ir biokuro) bei energijos technologijų (baterijų ir kuro elementų) naudojimą būtina pagrįsti taikant reikiamus saugumo standartus.
- Be to, 2019–2021 m. alternatyviaisiais degalais varomų transporto priemonių, įskaitant elektrines transporto priemones, kiekis ES padidėjo 29 proc., o tai reiškia, kad tiek keleiviniai, tiek krovininiai laivai turi pasirengti didesnio kiekio tokių transporto priemonių gabenimo saugumo rizikai.
- Ataskaitoje pabrėžiama, kad nors autonominiai laivai teikia naujų galimybių pramonei, jie taip pat susiję su reglamentavimo ir techniniais iššūkiais, įskaitant poreikį plėtoti, be kita ko, teisinę sistemą, standartus, patikrinimus, manevrus jūroje ir uoste, ir laivo darbuotojų kvalifikaciją.

IŠSAMESNĖ INFORMACIJA:

Skaityti visą ataskaitą: <https://emsa.europa.eu/emsafe>

KONTAKTAI ŽINIASKLAIDAI

- Ruth McDonald: Ruth.MCDONALD@emsa.europa.eu; +351 913 151 610
- Ann Macpherson: Ann.MACPHERSON@emsa.europa.eu ; +351 917 21 31 21